
III ogólnopolski konkurs recytatorski "W kręgu poezji lagrowej więźniarek KL Ravensbrück"

„Człowiek w niewoli staje się jak ptak, któremu połamano skrzydła.

Taki ptak najczęściej umiera.”

Maria Rutkowska-Kurcysz, nr obozowy 12062

Organizatorami Konkursu są Instytut Pamięci Narodowej, Stowarzyszenie „Rodzina byłych więźniarek niemieckiego nazistowskiego obozu koncentracyjnego KL Ravensbrück” oraz Miasto Ruda Śląska. Konkurs skierowany jest do uczniów szkół gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych. Jest sposobem na oddanie hołdu ofiarom zamordowanym w niemieckim, nazistowskim KL Ravensbrück oraz ocalałym, byłym więźniarkom obozu. Jak mówi Maria Lorens, pomysłodawczyni konkursu oraz córka byłej więźniarki KL Ravensbrück Katarzyny Matei - *Jeśli echo ich głosów zamilknie, zginiemy.*

Zadaniem każdego z uczestników będzie przygotowanie maksymalnie jednego wybranego utworu poetyckiego oraz fragmentu prozy na bazie wspomnień więźniarek KL Ravensbrück (bibliografia poniżej).

Wypełnioną Kartę Zgłoszenia do eliminacji wojewódzkich należy przesłać pocztą elektroniczną do **9 marca 2017 r.** na adresy e-mail **koordynatorów eliminacji wojewódzkich** z Oddziałowych Biur Edukacji Narodowej IPN (lista poniżej). Eliminacje odbędą się w dniach **15 lub 16 marca 2017 r. w miejscu i dniu ustalonym przez koordynatorów eliminacji wojewódzkich.** Gala Finałowa odbędzie się **6 kwietnia 2017 r. w Miejskim Centrum Kultury im. H. Bisty w Rudzie Śląskiej.**

Nagrodą główną dla wszystkich finalistów – uczestników Gali Finałowej oraz ich opiekunów będzie wyjazd do Niemiec do „Miejsca Przestrogi i Pamięci Ravensbrück”

Podstawę do ogłoszenia konkursu stanowi Uchwała Senatu Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 30 marca 2011 r. w sprawie ustanowienia kwietnia miesiącem pamięci o ofiarach niemieckiego nazistowskiego Obozu Koncentracyjnego KL Ravensbrück.

UCHWAŁA SENATU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ z dnia 30 marca 2011 r. w sprawie ustanowienia kwietnia miesiącem pamięci o ofiarach niemieckiego, nazistowskiego obozu koncentracyjnego Ravensbrück (KL Ravensbrück) Senat Rzeczypospolitej Polskiej pragnie przypomnieć, że 30 kwietnia 2011 r. mija kolejna rocznica wyzwolenia przez Armię Czerwoną niemieckiego, nazistowskiego KL Ravensbrück. W czasie II wojny światowej w KL Ravensbrück osadzono 132 tysiące kobiet i dzieci, z których zginęły blisko 92 tysiące. Liczbę Polek szacuje się na około 40 tysięcy. W latach 1942—1944 w KL Ravensbrück przeprowadzono zbrodnicze doświadczenia medyczne na więźniarkach — w większości młodych Polkach. Operacjom poddano 86 więźniarek, w tym 74 Polki, przy czym większość z tych, które przeżyły, została kalekami. Szczególnie istotne jest podkreślenie tego, o czym zdaje się zapominać nie tylko polska, ale i międzynarodowa opinia publiczna: w KL Ravensbrück największą grupę

etniczną stanowiły Polki i niemal wyłącznie na nich wykonywane były eksperymenty pseudomedyczne. Wyzwolenie KL Ravensbrück 30 kwietnia 1945 r. nie zakończyło cierpień. Niezmierzone cierpienia, jakim poddane było pokolenie Polaków żyjących w czasie II wojny światowej, nie mogą być zapomniane. Młode pokolenie coraz mniej wie o tych strasznych czasach. Powinnością naszą jest upamiętnienie ofiar, znanych i nieznanych, i zapewnienie należnego im miejsca w historii, podkreślając ich patriotyzm, bohaterską walkę o zachowanie człowieczeństwa w skrajnie trudnych warunkach. Oddajemy hołd ofiarom zamęczonym w niemieckim, nazistowskim KL Ravensbrück oraz ocalałym, byłym więźniarkom obozu — Świadkom Historii. Dla upamiętnienia męczeństwa ofiar — kobiet i dzieci, Senat Rzeczypospolitej Polskiej ogłasza kwiecień miesiącem pamięci o ofiarach niemieckiego, nazistowskiego obozu koncentracyjnego Ravensbrück.

Marszałek Senatu: B. Borusewicz

PROPONOWANE MATERIAŁY DO WYKORZYSTANIA:

1. Wiersze obozowe, materiały o KL Ravensbrück, więźniarkach, twórczości obozowej dostępne na stronie <http://tajchert.w.interia.pl>
2. D. Brzosko-Mędryk D, *Mury w Ravensbrück*, MAW 1979
3. G. Chrostowska, *Jakby minęło już wszystko*, oprac. A. L. Gzella, Lublin 2002. (wybór poezji i biografia poetki)
4. *Hitlerowskie więzienie na Zamku w Lublinie 1939–1944*, red. Z. Mańkowski, Lublin 1988
5. W. Kiedrzyńska, *Ravensbrück – kobiece obóz koncentracyjny*, Warszawa 1965
6. W. Kiedrzyńska, I. Pannenkowa, E. Sulińska, *Ravensbrück. Wiersze obozowe. Wciąż stoję w ogniu*, Warszawa 1961
7. Z. Leszczyńska, J. Kielboń, *Grypsy z Zamku Lubelskiego 1939–1944*, Lublin 1991
8. W. Półtawska, *I boję się snów, Stare rachunki, Rekolekcje beskidzkie*.
9. K. Lanckorońska, *Wspomnienia wojenne*, Znak 2001
10. K. Smoleń, „Aby świat się dowiedział...” *Nielegalne dokumenty z obozów Ravensbrück*, Oświęcim 1980
11. U. Wińska, *Zwyciężyły wartości. Wspomnienia z Ravensbrück*, Gdańsk 1985
12. U. Wińska, *Więzi. Losy więźniarek z Ravensbrück*, Gdańsk 1992
13. M. Rutkowska-Kurcysz, *Kamyki Dawida*
14. Inne opracowania dotyczące tematyki konkursu.

ORGANIZATORZY ELIMINACJI WOJEWÓDZKICH:

- OIPN Katowice – Ewelina Małachowska – ewelina.malachowska@ipn.gov.pl
tel. 032 207 03 14
- OIPN Poznań - Agnieszka Kołodziejska - agnieszka.kolodziejska@ipn.gov.pl
tel. 618 356 965
- OIPN Gdańsk - Agnieszka Wszalek - agnieszka.wszalek@ipn.gov.pl
tel. 058 668 49 01
- OIPN Warszawa - Edyta Gula - edyta.gula@ipn.gov.pl
tel. 022 8607047
- OIPN Lublin - Jacek Romanek - jacek.romanek@ipn.gov.pl
tel. 081 536 34 33
- OIPN Łódź - Magdalena Zapolska-Downar
magdalena.zapolska-downar@ipn.gov.pl, tel. 042 616 27 59
- OIPN Wrocław - Marek Gadowicz - marek.gadowicz@ipn.gov.pl
tel. 071 326 97 39

- OIPN Szczecin - Mateusz Lipko - mateusz.lipko@ipn.gov.pl
tel. 091 312 94 29
- OIPN Kraków - Roksana Szczypta-Szczęch - roksana.szczuch@ipn.gov.pl
tel. 012 289 20 59
- OIPN Białystok - Urszula Gierasimiuk - urszula.gierasimiuk@ipn.gov.pl, tel. 0-85 664 57 87